

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**Науково – навчальний інститут міжнародних відносин
і соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
Порівняльна лексикологія англійської та російської мов**

Київ
2018 р

Підготовлено професором кафедри кафедра іноземної філології та перекладу Баховим І.С.

Затверджено на засіданні кафедри кафедра іноземної філології та перекладу (протокол № 1 від 29 серпня 2018 р.)

Схвалено вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Навчальна програма дисципліни «**Порівняльна лексикологія англійської та російської мов**» – К.: МАУП, 2018.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни, вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, питання для самостійного опрацювання, питання для самоконтролю, а також список літератури.

Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2018 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни „Порівняльна лексикологія англійської та російської мови”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

„Порівняльна лексикологія англійської та російської мови ” є складовою частиною дисципліни теоретичного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки *завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: набуття систематичних знань із загальної лексикології, опанування системою знань про лексикологію англійської мови, ознайомлення із найважливішими напрямками, ідеями і проблемами словникового складу сучасної англійської мови, розвиток умінь лексичного, фонетичного та граматичного аналізу окремих лінгвістичних явищ, висвітлення основних питань проблемного характеру, що виникають у теорії мови на сучасному етапі розвитку мовознавства, зокрема дескриптивної лінгвістики, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентноспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів. У центрі уваги вивчення лексикології англійської мови передбачається системний характер лексичних явищ, їх тісний зв'язок та взаємозумовленість із граматичною будовою мови, семантика лексики і семантика граматики, теорія опозицій у вивченні лексики, використання дистрибутивного і трансформативного аналізу.

Мета курсу – допомогти студентам з'ясувати основні питання порівняльної лексикології англійської та російської мов як складової частини загального мовознавства, зусіма її особливостями і характеристиками, розглянути головні напрямки і методи дослідження лексики, вивчити лексичні явища у їх морфологічному складі, за значенням, сталими властивостями,

лексико-стилістичними ознаками, походженням, діалектними розбіжностями, відповідно до державних та європейських стандартів. Важливим є розроблення на цій основі підходів щодо удосконалення системи формування практичної готовності бакалаврів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

- піднести рівень підготовки студентів з теорії мови, що має пріоритет науковому розумінню різних методів лінгвістичних досліджень, у тому числі структурного аспекту вивчення мовних явищ;
- охопити всі галузі сучасної лексикології англійської мови;
- проаналізувати закономірні процеси, що відбувалися та відбуваються у лексиці;
- розглянути лексичний матеріал у його стосунках із залежностями, опозиціями і безпосередньому функціонуванні;
- розглянути мовні явища у зрізі історичної та порівняльної лексикології, їх перебіг як наслідок загальноісторичного процесу розвитку;
- розглянути мовний матеріал у його стосунках із залежностями, опозиціями і безпосередньому функціонуванні;
- ознайомити студентів із синхронним та діахронним описом лексики;
- подати коротку історію укладання словників, користуючись даними Оксфордського словника і джерелами англійської лексикографії;
- ознайомити слухачів із історією головних напрямків мовознавства у вивченні лексики – історичного, структурного, семантичного та аналізу тексту;
- подати опис лексичної системи у такому вигляді: словотвір, семасіологія, фразеологічний склад, джерела походження лексики, складові частини лексикону, лексикографія, варіанти мови, напрями мовознавчих досліджень.

➤ проаналізувати зв'язки лексикології з іншими дисциплінами (граматикою, історією мови, фонетикою, орфографією, лексикографією, етимологією, етнографією, філософією, психологією, загальною історією, математичною лінгвістикою, семіотикою, логікою, стилістикою та антропологією).

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на системному характері лексичних явищ, на їхньому тісному зв'язку та взаємозумовленості з граматичною будовою мови, на семантиці лексики і семантиці граматики, на теорії опозицій у вивченні лексики, на використанні дистрибутивного і трансформаційного аналізу. Підвищення ефективності семінарських занять сприятиме передбаченню програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають **уміння та навички:**

- аналізувати лексичну систему сучасної англійської мови;
- з'ясувати основні питання як загальної так і сучасної англійської лексикології;
- досліджувати лексичний матеріал у галузі структури мови і лексичної семантики;
- аналізувати структуру слів і словосполучень;
- опрацьовувати наукову літературу вітчизняних та зарубіжних мовознавців з питань загальної та сучасної англійської лексикології;
- опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з дослідженнями лексичного матеріалу вітчизняними і зарубіжними мовознавцями;
- розрізняти синхронний і діахронний стан лексики з урахуванням попередніх змін, що мали місце в історії розвитку системи;

- проводити структурний аналіз мовних явищ на основі методологічних вимог простоти, послідовності й об'єктивності;
- аналізувати конкретні лексичні явища з урахуванням їхньої дистрибуції, сполучуваності, трансформації, упорядкованої послідовності у тексті.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Порівняльна лексикологія англійської та російської мов

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Галузь знань: <i>Гуманітарні науки</i></p> <p>Шифр та назва напрямку: 6.020303 Філологія (мова і література англійська)</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 3.</p> <p>Семестр: 6.</p> <p>Аудиторні заняття: <i>28 годин</i>, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i></p> <p>Практичні заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i></p> <p>Вид контролю: <i>екзамен – 36 годин</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Лекцій	Семінарськ ихзанягь	Самостій наробота	Модульн ийконтро
Змістовий модуль 1 Предмет лексикології Етимологія Словотвір					
1.	Загальні поняття лексикології. Зв'язок лексикології з іншими науками. Етимологічна характеристика	2		4	
2.	Морфологічна структура слова в англійській мові. Тиморфем. Морфологічна класифікація	2	2	6	
3.	Словотворення сучасної англійської мови. Похідні слова. Афіксація,	2	2	6	
Разом		6	4	16	
Змістовий модуль 2 Семасіологія					
Словниковий склад англійської мови як система.					
4.	Семасіологія. Семантична структура значення слова. Зміни	2	2	4	
5.	Словниковий склад англійської мови як система. Синонімія. Омонімія. Антонімія.	2	2	3	
6.	Словниковий склад англійської мови як система. Лексико-семантичні угруповання. Поняття семантичного поля.	2	2	3	2
Разом		6	6	10	2
Змістовий модуль 3 Словосполучення в англійській мові Регіоналізми					
7.	Вільні словосполучення та фразеологізми в англійській мові. Тип	2	2	7	
8.	Регіональні варіанти англійської мови	2		7	2
Разом		4	2	14	2

III. ПРОГРАМА

Змістовий

модуль I Предмет

лексикології Етимоло

гія Словотвір

Лекція 1 Lexicology

as a branch of linguistics

Main notions of lexicology. Links with other branches

of Linguistics The etymological peculiarities of the

English vocabulary

Основні поняття теми: Lexicology, General Lexicology, Special Lexicology, Synchronic and Diachronic Lexicology, Contrastive and Comparative Lexicology, etymology, Linguistics, word origin, source of borrowing, origin of borrowing, assimilation, translation loan, semantic loan, folk etymology, hybrids.

1. Definition of Lexicology. The subject, the tasks, the aims of Lexicology.
2. Kinds of Lexicology:
 - General Lexicology and Special Lexicology;
 - Synchronic and Diachronic Lexicology;
 - Contrastive and Comparative Lexicology.
3. Links with other branches of Linguistics:
 - Phonetics;
 - Stylistics;
 - History of the language;
 - Sociolinguistics;
 - Morphology;
 - Syntax;

- Philosophy, Psychology, History, Anthropology.
4. The etymological peculiarities of the English vocabulary. Borrowed words
- The Anglo-Saxon element in the English vocabulary.
 - The Celtic element.
 - The classical element (Greek and Latin).
 - The Scandinavian element.
 - The Norman-French element.
 - Russian borrowings.
 - International words.
 - Archaisms.
 - Neologisms.
 - Translation loans.
 - Semantic borrowings.
 - Etymological doublets.
 - Etymological hybrids.

Лекція 2 Morphological

structure of a word

Основні поняття теми: morpheme, root, affix, inflection, derivational morpheme, stem, allomorph, free morpheme, bound morpheme, monomorphemic word, polymorphemic word, derived word, compound word, IC / UC analysis

1. The morphological structure of a word.
2. Definition of morpheme.
3. Types of morphemes,
4. Root morphemes. Root and stem.
5. Affixes: prefixes and suffixes.
6. Classification of words according to the number and types of morphemes.

7. Structural types of English words:
 - simple or root words;
 - derived words;
 - compound words;
 - compound-derived words.
8. Morphemic analysis (IC / UC analysis).

Лекція 3 Word formation

Основні поняття теми: word-formation, living affix, dead affix, productive affix, non-productive affix, functional affix, derivational affix, non-productive way, productive way, affixation, conversion, word-composition, substantivation, adjectivization, shortening, abbreviation, acronym, clipping, onomatopoeia.

1. Productive and non-productive ways of word-formation.
2. Affixation.
3. Conversion.
4. Word-composition.
5. Shortening and its types.
6. Acronyms.
7. Clipping.
8. Non-productive means of word-formation:
 - blending;
 - back-formation;
 - onomatopoeia;
 - sound and stress interchange.

Змістовий

модуль2Семасіологія

Словниковий склад англійської мови яксистема

Лекція4

Semasiology as a branch

of linguistics Types of word meaning

Change of meaning

1. Definition of meaning of a word.
2. Types of meaning.
3. Lexical meaning and semantic structure of English words.
4. Referential and functional approaches to meaning.
5. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy.
6. Diachronic and synchronic change of meaning.
7. Context. Grammatical and lexical context.

Основні поняття теми: semasiology, denotational and connotational components of meaning, polysemy, grammatical meaning, lexicogrammatical meaning, direct meaning, figurative meaning, primary meaning, secondary meaning, extension, narrowing, amelioration, pejoration, metaphor, metonymy.

Лекція5

English vocabulary as

a system Synonyms,

homonyms, antonyms

Основні поняття теми: synonyms, synonymic dominant, ideographic synonyms, stylistic synonyms, contextual synonyms, total synonyms, relative synonyms, homonyms, homographs, homophones, homoforms, antonyms, contradictory notions, contrary notions, complementaries, conversives, root antonyms, derivational antonyms

1. Synonyms.
2. Types of synonyms.
3. Sources of synonyms.
4. Homonyms.
5. Types of homonyms.
6. Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms.
7. Antonyms.
8. Morphological and semantic classification of antonyms.

Лекція 6

English vocabulary as a system The theory of semantic field Relations of hyponymy

Основні поняття теми: semantic field, common denominator of meaning, thematic (ideographic) group, hyponym, hyperonym, equonym

1. Semantic relations in paradigmatics.
2. The theory of semantic field.
3. Thematic groups.
4. Relations of hyponymy.

Змістовий модуль 3

Word groups in the English language Variants and dialects of the English language Basics of English lexicography

Лекція 7

Free word-combinations and phraseological units in the English language Classifications of phraseological units

Основні поняття теми: free word group, endocentric FWG, exocentricFWG,distribution, predicative FWG, non-predicative FWG, coordinativeFWG,coordinative FWG, lexical valency (collocability), grammaticalvalency,phraseological unit, reproducibility, idiomaticity,stability.

1. Free word groups. Definition.Classifications.
2. Valency. Grammatical and lexicalvalency.
3. Phraseological units.
4. Criteria for identifying phraseologicalunits.
5. Classifications of phraseologicalunits.
6. Semantic relations in phraseology.

Лекція8

Variants and dialects of the EnglishlanguageBasics of Englishlexicography

Основні поняття теми: regional variant, dialect, standardEnglish,lexicography, dictionary, glossary, concordance, thesaurus, monolingual,bilingualand polyglotdictionaries.

1. Characteristics of WorldEnglish.
2. Language, dialect andaccent.
3. BritishEnglish.
4. Main characteristic features of AmericanEnglish.
5. Slang, its place in the vocabulary of the English language,characteristicfeatures.
6. English Lexicography.
7. History of EnglishLexicography.

8. The main problems in lexicography.

9. Types of dictionaries.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 108 год.: лекції – 1 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.,

семестровий контроль – 36 годин

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
Тема	Предметлексикологія Етимологія Словотвір			Семасіологія Словниковий склад англійської мови як система.			Словосполучення в англійській мові Регіональні варіанти англійської мови Основи	
Кількість балів за модуль	55			66			18	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Дати								
Теми лекцій	Загальні поняття лексикології. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської мови. (1 бал).	Морфологічна структура слова в англійській мові. (1 бал).	Словотворення сучасної англійської мови. (1 бал).	Семасіологія. Семантична структура значення слова. Зміни значення слова. (1 бал).	Словниковий склад англійської мови як система. Синонімія. Омонімія. Антонімія. (1 бал).	Словниковий склад англійської мови як система. Лексико-семантичні угруповання. Поняття семантичного поля. Гіпогіперонімічні відношення. (1 бал).	Вільні словосполучення та фразеологізми. Фразеологізми в англійській мові. Типи фразеологічних одиниць. (1 бал).	Регіональні варіанти англійської мови. Основи англійської лексикографії. (1 бал).

Темисемінарські заняття	Морфологічна структура слова в англійській мові. (10 + 1 бал).	Словотворення сучасної англійської мови. (10 + 1 бал).	Семасіологія. Семантична структура значення слова. Зміна значення слова. (10 + 1 бал).	Словниковий склад англійської мови як система. Синонімія. Омонімія. Антонімія. (10 + 1 бал).	Словниковий склад англійської мови як система. Лексико-семантичні угруповання. Поняття семантичного поля. Гіпогіперонімічні відношення. (10 + 1 бал).	Вільні словосполучення фразеологізми. Фразеологізми в англійській мові. Типи фразеологічних одиниць. (10 + 1 бал).	
Самостійна робота	5 балів		5 балів		Реферат 5 балів		
Види поточної контролю	Модульний контроль (25 балів)		Модульний контроль (25 балів)				
Семестровий рейтинг	Коефіцієнт семестрового рейтингу 0,4						
	Максимальна кількість балів: 60						
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)						

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське

заняття 1

The morphological structure of a word

1. The morphological structure of a word.
2. Definition of morpheme.
3. Types of morphemes.
4. Semantic and structural classification of morphemes.
5. Classification of words according to the number and types of morphemes.
6. Structural types of English words
7. Morphemic analysis (IC / UC analysis).

Рекомендована література

1. Лексикология английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.]/Р.С.Гинзбург, С.С.Хидекель, Г.Ю.Князева и А.А.Санкин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1979. – 269с.
2. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови : [підруч. для ін-тів і фак. інозем. мов]/Микола Іванович Мостовий. – Харків: Основа, 1993. – 255с.
3. Омельченко Л. Ф. Продуктивные типы сложных слов в современном английском языке/Лариса Фёдоровна Омельченко. – К.: Вища школа, 1981. – 144с.
4. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу/[уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцян, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.
5. Arnold I. V. The English Word. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ирина Владимировна Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
6. Ganetska L. V. Lexi-Maker: Modern English Lexicology in Tables, Figures and Exercises/Людмила Васильевна Ганецкая. – К.: Ленвіт, 2004. –

**Семінарське
заняття 2 Wordformati**

оп

1. Productive and non-productive ways of word-formation.
2. Affixation.
3. Conversion.
4. Word-composition.
5. Shortening and its types.
6. Acronyms.
7. Clipping.
8. Non-productive means of word formation.

Рекомендована література

1. Кубрякова Е. С. Что такое словообразование / Елена Самуиловна Кубрякова. – М. : Наука, 1965. – 78с.
2. Омельченко Л. Ф. Продуктивные типы сложных слов в современном английском языке / Лариса Фёдоровна Омельченко. – К. : Вицашкола, 1981. – 144с.
3. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу / [уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцян, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.
4. Arnold I. V. The English Word. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ирина Владимировна Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
5. Babel. The Language Magazine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.babelzine.com/>
6. Crystal D. Words, Words, Words / David Crystal. – Oxford : Oxford University Press, 2007. – 224p.
7. Ganetska L. V. Lexi-Maker: Modern English Lexicology

in Tables, Figures and Exercises/ Людмила Васильевна Ганецкая. – К.: Ленвіт, 2004. – 96с.

8. Plag I. Word-Formation in English / Ingo Plag. – Cambridge : Cambridge

Семінарське заняття 3 Semasiology as a branch of linguistics

Types of word meaning Change of meaning

1. Definition of meaning of a word.
2. Types of meaning.
3. Lexical meaning and semantic structure of English words.
4. Referential and functional approaches to meaning.
5. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy.
6. Diachronic and synchronic change of meaning.
7. Context. Grammatical and lexical context.

Рекомендована література

1. Васильев Л. М. Современная лингвистическая семантика / Леонид Михайлович Васильев. – М.: Высшая школа, 1990. – 176с.
2. Звегинцев В. А. Семасиология / Владимир Андреевич Звегинцев. – М. : Наука, 1957. – 232с.
3. Лайонз Дж. Лингвистическая семантика. Введение / Джон Лайонз; [пер. с англ. В. В. Морозовой, И. Б. Шатуновского]. – М. : Языки славянской культуры, 2003. – 397с.
4. Левицкий В. В. Семасиология / Виктор Васильевич Левицкий. – Винница : Нова книга, 2006. – 512с.
5. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики : [учеб. пособие]/ Михаил Васильевич Никитин. – СПб. : Научный центр проблем диалога, 1996. – 760с.
6. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу/[уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцан, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.

7. Степанов Ю. С. Семиотика / Юрий Сергеевич Степанов. – М.:Наука, 1971. – 167с.
8. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц / Вероника Николаевна Телия : [отв. ред. А. А. Уфимцева; АН СССР; Ин-т языкознания]. – М. : Наука, 1986. – 143с.
9. Arnold I. V. The English Word. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ирина Владимировна Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
10. Traugott E. C. Regularity in Semantic Change / E. C. Traugott, R. B. Dasher. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 340p.
11. Ullmann S. Semantics: An Introduction to the Science of Meaning / Stephen Ullmann. – N. Y. : Barnes & Noble, 1962. – 278p.
12. Wierzbicka A. Semantics, Culture and Cognition. Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations / Anna Wierzbicka. – N. Y., Oxford: Oxford University Press, 1992. – 496p.

Семинарське заняття 4

English vocabulary as a system Synonyms, homonyms, antonyms

1. Synonyms.
2. Types of synonyms.
3. Sources of synonyms.
4. Homonyms.
5. Types of homonyms.
6. Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms.
7. Antonyms.
8. Morphological and semantic classification of antonyms.

Рекомендована література

1. Кульгавова Л. В. Лексикология английского языка : [учебно-практически материалы] / Лариса Владимировна Кульгавова. – [2-е изд.] – М. : АСТ: Восток-Запад, 2008. – 511с.

2. Лексикология английского языка : [учеб. для ин-тов и фак.иностран.яз.]/Р.С.Гинзбург,С.С.Хидекель,Г.Ю.КнязеваиА.А.Санкин.–2-еизд.,испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1979. – 269с.

3. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу/[уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцян, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.

4. Харитончик З. А. Лексикология английского языка /ЗинаидаАндреевна Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1992. – 229с.

5. Arnold I. V. The English Word. Лексикологиясовременногоанглийского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностран. яз.] / ИринаВладимировнаАрнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.

6. Babel. The Language Magazine [Електронний ресурс]. – Режимдоступу :<http://www.babelzine.com/>

7. Crystal D. Words, Words, Words / David Crystal. – Oxford :OxfordUniversity Press, 2007. – 224p.

8. NørgaardN. Key Terms inStylistics / N. Nørgaard, B. Busse, R. Montoro. – L., N. Y. : Continuum, 2010. – 288p.

Семінарське заняття5

English vocabulary as a systemThe theory of semantic fieldRelations ofhyponymy

1. Semantic relations in paradigmatics.
2. The theory of semantic field.
3. Thematic groups.
4. Relations of hyponymy.

Рекомендована література

1. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови : [підруч. для ін-тівіфак.інозем.мов]/МиколаІвановичМостовий.–Харків:Основа,1993.–255с.

2. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу/[уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцан, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.
3. Харитончик З. А. Лексикология английского языка / Зинаида Андреевна Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1992. – 229с.
4. Щур Г. С. Теория поля в лингвистике / Георгий Семёнович Щур.– [изд. 2-е, испр. и доп.]. – М. : Наука, 1974. – 255с.
5. Arnold I. V. The English Word. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ирина Владимировна Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
6. Babel. The Language Magazine [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.babelzine.com/>
7. Nørgaard N. Key Terms in Stylistics / N. Nørgaard, B. Busse, R. Montoro. – L., N. Y. : Continuum, 2010. – 288p.
8. Rayevska N. M. English Lexicology / Наталия Николаевна Раевская.– К. Вища школа, 1979. – 303с.

Семінарське заняттяб

Free word-combinations and phraseological units in the English language Classifications of phraseological units

1. Free word groups. Definition. Classifications.
2. Valency. Grammatical and lexical valency.
3. Phraseological units.
4. Criteria for identifying phraseological units.
5. Classifications of phraseological units.
6. Semantic relations in phraseology.

Рекомендована література

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии /

Наталія Николаевна Амосова. – Л. : ЛГУ, 1983. – 208с.

2. Кунин А. В. Фразеологія сучасного англійського мови /Александр Кунин. – М. : Высш. школа, 1979. – 269с.
3. Лексикологія англійського мови : [учеб. для ін-тів і фак.иностран.яз.]/Р.С.Гинзбург,С.С.Хидекель,Г.Ю.КнязеваіА.А.Санкин.–2-еизд.,испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1979. – 269с.
4. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів ІІІ курсу/[уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцан, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.
5. Харитончик З. А. Лексикологія англійського мови /ЗинаидаАндреевна Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1992. – 229с.
6. Arnold I. V. The English Word. Лексикологія сучасного англійського мови : [учеб. для ін-тів і фак.иностран.яз.] / ИринаВладимировнаАрнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
7. Babel. The Language Magazine [Електронний ресурс]. – Режимдоступу :<http://www.babelzine.com/>
8. Naciscione A. Phraseological Units in Discourse: TowardsAppliedStylistics / Anita Naciscione. – Riga : Latvian Academy of Culture, 2001. – 283р.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

У кожному змістовому модулі студенти методом вільного вибору обирають одну тему для поглибленого вивчення і презентації у вигляді повідомлення на практичному занятті або індивідуальній консультації.

Перелік тем для самостійної роботи

Змістовий модуль 1 Предмет лексикології Етимологія. Словотвір

1. Links of lexicology with others subjects.
2. French and Italian borrowed elements.
3. Scandinavian loan-words.

4. Words of Indo-European origin.
5. Derivational and morphemic levels of analysis.
6. Non-productive ways of word formation.

Змістовий

модуль 2 Семасіологія

Словниковий склад англійської мови як система

1. Classification of homonyms. Homophones, homoforms and homographs.
2. Classification of antonyms.
3. Relations of hyponymy.
4. Grammatical and lexical valency.

Змістовий

модуль 3 Словосполучення в англійській

мові Регіональні варіанти англійської мови

Основи англійської лексикографії

1. Synonyms in phraseology.
2. Familiar quotations.
3. Proverbs and sayings.
4. Australian, Canadian, Indian and New Zealand variants of the English language.
5. Creole languages and pidgin.
6. History of English lexicography.
7. History of American lexicography.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Таблиця 6.1

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовий модуль 1 Предмет лексикології ї Етимологія Словотвір р			

Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, історико-лінгвістичні розвідки	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	5	
Змістовий модуль 2 Семасіологія Словниковий склад англійської мови як система			
Повідомлення теми, рекомендованої викладачем	Семінарське заняття,	5	
Змістовий модуль 3 Словосполучення в англійській мові Регіональні варіанти англійської мови Основи англійської лексикографії			
Реферат, дослідження	Семінарське заняття,	5	
Разом	15 балів		

Шкала оцінювання реферату з самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає	Оцінка за традиційною
високий	27-30	відмінно
достатній	22-26	добре
середній	15-21	задовільно
низький	0-14	незадовільно

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалавра із дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та російської мов» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення на національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за	Кількість диниць для	Всього
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування практичних занять	1	6	6
3	Виконання самостійної роботи	5	2	10
	Реферат	5	1	5
4	Робота на семінарському занятті (практичному), в т.ч. доповідь, дискусія	10	6	60
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
6	Максимальна кількість балів	139		
	Семестровий рейтинг	Коефіцієнт 0,4		
7	Екзамен	40	1	40

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат.
- **Методи комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими.
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустим
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь) по

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у Табл. 7.3.

Таблиця 7.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка

Критерії оцінювання

«відмінно» ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань з дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури,
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; моніторингові оцінки
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Ставиться студентові,

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: підкерівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники (друкований та електронний варіанти);
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих теоретичних та практичних завдань для підсумкового контролю).

X. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

General notions of lexicology

- Lexicology as a branch of linguistics. Its aims and tasks. Subject structure. Links with other branches of linguistics.
- Synchronic and diachronic approaches to the study of language.

Etymological survey of the English vocabulary

- Etymological survey of the English language. Native and borrowed words.
- Words of native origin in Modern English. Semantic and stylistic characteristics of native words. Word-forming ability of native words.
- Borrowings. Translation loans. Semantic loans.
- Source of borrowing and the origin of borrowing. Etymological doublets.
- Assimilation of borrowings. Its types and degrees.
- Greek borrowings in English. Criteria of Greek borrowings.
- Latin borrowings in English. Periods of borrowings from Latin.
- Norman-French element in the English vocabulary system. Periods of borrowings from French.

Morphology

- Morpheme. Meaning in morphemes.
- IC and UC analysis, derivation, stem.
- Types of morphemes.
- Affixes and their types.
- Classification of words according to the number and types of morphemes.
- Derivational and morphemic levels of analysis.
- Morphemic word classification.

Word formation

- Word formation in Modern English.
- Morphological structure of a word. Productive and non-productive ways of word formation.
- Productive ways of word-formation in Modern English. Principal ways of word-

derivation.

- Non-productive ways of word-formation.
- Affixation. Its main types.
- Blending as a way of word formation in Modern English.
- Clipping as a way of word formation. Types of clippings.
- Conversion. Typical semantic relations within a conversion pair.
- Derivation as a word-formative process in English.
- Shortening. Types of shortening.
- Word composition. Types of compound words. Different criteria for classification.

Semasiology

- Semasiology. Types of meaning. Meaning of a morpheme.
- Word meaning. Referential and functional approaches to meaning.
- Connotative and denotative meaning. Types of connotative meaning.
- Semantic structure of a word. Polysemy.
- Synchronic and diachronic approaches to polysemy.
- Semantic structure of a word. Word paradigm.
- Change of word meaning. Elevation and degradation of meaning.
- Change of word meaning. Extension and narrowing of meaning.
- Change of word meaning. Figures of speech. Metaphor and metonymy.

English vocabulary as a system

- Antonyms. Definition. Morphological and semantic classification of antonyms.
- Synonyms. Types of synonyms. Sources of synonyms.
- Homonymy. Classification of homonyms.
- Neologisms and international words. Their place in the vocabulary system of the English language.
- Relations of hyponymy.

- The theory of semantic field. Thematic groups.

Free word groups

- Word groups and their classification.
- Free word groups. Definition. Classification.
- Context. Grammatical and lexical context.
- Valency. Lexical valency and grammatical valency.

Phraseology

- Free word combinations vs. phraseological word combinations.
- Phraseological units. Characteristic features. Synonyms and antonyms in phraseology.
- Different approaches to the classification of phraseological units: semantic, functional, and contextual.
- V.V. Vinogradov's classification of phraseological units.
- N.N. Amosova's classification of phraseological units.
- A.V. Coonin's classification of phraseological units.
- Proverbs and sayings. Familiar quotations.

Regional variants and dialects

- Regional variants and dialects of Modern English.
- American English. Lexical, phonetic, grammatical, etymological and semantic particularities. Development trends.
- Australian, Canadian, Indian, New Zealand variants of the English language.
- Pidgin and creole languages.

Lexicography

- Dictionary and its main types. Glossary, concordance, thesaurus, monolingual, bilingual and polyglot dictionaries. Problems of lexicography.
- History of English and American lexicography.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лексикология английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр.яз.] / П.С. Гинзбург, С.С. Хидекель, Г.Ю. Князева и А.А. Санкин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1979. – 269с.
2. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови: [підруч. для ін-тів і фак. інозем. мов] / Микола Іванович Мостовий. – Харків : Основа, 1993. – 255с.
3. Практикум з курсу лексикології англ. мови для студентів III курсу / [уклад. І. Г. Анікеєнко, Л. Ф. Бойцан, Л. В. Ганецька]. – К. : КДЛУ, 1999. – 72с.
4. Arnold I. V. The English Word. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ирина Владимировна Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 295с.
5. Rayevska N. M. English Lexicology / Наталия Николаевна Раевская. – К. : Вища школа, 1979. – 303с.

Додаткова

1. Babel. The Language Magazine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.babelzine.com/>
2. Ganetska L. V. Lexi-Maker: Modern English Lexicology in Tables, Figures and Exercises / Людмила Васильевна Ганецкая. – К. : Ленвіт, 2004. – 96с.
3. Nørgaard N. Key Terms in Stylistics / N. Nørgaard, B. Busse, R. Montoro. – L., N. Y. : Continuum, 2010. – 288р.
4. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии / Наталия Николаевна Амосова. – Л. : ЛГУ, 1983. – 208с.

5. Антрушина, Г. Б. Лексикология английского языка : [уч. пособие для пед. вузов] / Г. Б. Антрушина, О. В. Афанасьева, Н. Н. Морозова. – 8-е изд., стереотип. – М. : Дрофа, 2008. – 288с.

6. Васильев Л. М. Современная лингвистическая семантика / Леонид Михайлович Васильев. – М.: Высшая школа, 1990. – 176с.

7. Звегинцев В. А. Семасиология / Владимир Андреевич Звегинцев. – М.: Наука, 1957. – 232с.

8. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: [навч. посібник] / Д. І. Квеселевич, В. П. Сасіна. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 117с.

9. Кубрякова Е. С. Что такое словообразование / Елена Самуиловна Кубрякова. – М. : Наука, 1965. – 78с.

10. Харитончик З. А. Лексикология английского языка / Зинаида Андреевна Харитончик. – Минск : Высшая школа, 1992. – 229с.

11. Кульгавова Л. В. Лексикология английского языка : [учебно-практические материалы] / Лариса Владимировна Кульгавова. – [2-е изд.]. – М. : АСТ: Восток-Запад, 2008. – 511с.

13. Кунин А. В. Фразеология современного английского языка / Александр Владимирович Кунин. – М. : Книга по требованию, 2012. – 289с.

14. Лайонз Дж. Лингвистическая семантика. Введение / Джон Лайонз; [пер. с англ. В. В. Морозовой, И. Б. Шатуновского]. – М. : Языки славянской культуры, 2003. – 397с.

15. Левицкий В. В. Семасиология / Виктор Васильевич Левицкий. – Винница : Нова книга, 2006. – 512с.

16. Минаева Л. В. Лексикология и лексикография английского языка: [учеб. пособие] / Людмила Владимировна Минаева. – М. : АСТ: Астрель, 2007. – 222с.

17. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики : [учеб. пособие] / Михаил Васильевич Никитин. – СПб. : Научный центр проблем диалога, 1996. – 760с.

18. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / Андрій Георгійович Ніколенко. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 528с.

19.Омельченко Л. Ф. Продуктивные типы сложных слов в современном английском языке / Лариса Фёдоровна Омельченко. – К. : Вицшашкола, 1981. – 144с.

20.Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі(вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) : [навчальний посібник для вузів] / В. І. Карабан, О. В. Борисова, Б.М. Колодій, К.А. Кузьміна. – Вінниця : Новакнига, 2003. – 208с.

21.Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія/Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716с.

22.Смирницкий А. И. Лексикология английского языка : [учеб. пособие]/Александр Иванович Смирницкий. – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1956. – 260с.

23.Степанов Ю. С. Семиотика / Юрий Сергеевич Степанов. – М. : Наука, 1971. – 167с.

24. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц/Вероника Николаевна Телия:[отв.ред. А.А.Уфимцева; АН СССР; Ин-т языкознания]. – М. : Наука, 1986. – 143с.

25.Щур Г. С. Теория поля в лингвистике / Георгий Семёнович Щур. – [изд. 2-е, испр. и доп.]. – М. : Наука, 1974. – 255с

26. Bussmann H. Routledge Dictionary of Language and Linguistics /Hadumod Bussmann. – L., N.Y. : Routledge, 2006. – 1335p.

27. Crystal D. The Cambridge Encyclopaedia of the English Language /David Crystal. – [2nd edition]. – Cambridge : Cambridge University Press, 2003.–506 p.

28. Crystal D. Words, Words, Words / David Crystal. – Oxford :Oxford University Press, 2007. – 224p.

29. Jackson H. Lexicography: An Introduction/Howard Jackson. – L., N.Y.:Routledge, 2002. – 141p.

30. Modern English and Ukrainian Lexicology : [manual to practical lessons for students of the speciality "Translation"] / О.В.Ємець, К.В.Святчик. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 45с.

31. Naciscione A. Phraseological Units in Discourse: Towards Applied Stylistics / Anita Naciscione. – Riga : Latvian Academy of Culture, 2001. – 283 p.

32. Perspectives on Corpus Linguistics [ed. V. Viana, S. Zyngier, G. Barnbrook]. – Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins, 2011. – 272p.

33. Phraseology and Culture in English [ed. P. Skandera]. – N. Y., L. : Routledge, 2007. – 524p.

34. Plag I. Word-Formation in English / Ingo Plag. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 264p.

Schneider E. W. Postcolonial English. Varieties around the World / Edgar W. Schneider. – Cambridge : Cambridge University Press, 2007. – 385

p.

36. Semantics: A Reader [ed. S. Davis and B. S. Gillon]. – Oxford: Oxford University Press, 2004. – 936p.

37. Stubbs M. Words and Phrases: Corpus Studies of Lexical Semantics / Michael Stubbs. – Oxford : Blackwell Publishing, 2001. – 288p.

38. Traugott E. C. Regularity in Semantic Change / E. C. Traugott, R. B. Dasher. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 340 p.

39. Ullmann S. Semantics: An Introduction to the Science of Meaning / Stephen Ullmann. – N. Y. : Barnes & Noble, 1962. – 278p.

40. Wierzbicka A. Semantics, Culture and Cognition. Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations / Anna Wierzbicka. – N. Y., Oxford : Oxford University Press, 1992. – 496p.